

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 504-060.
143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ:
В Америці 1 долар, Фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
фр., Чехословаччині 30 ч. к.
— в усіх інших краях по
7-50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
Друкарня: 229-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Дарданельська конференція зближується до кінця.

ЛЬОНДОН, 16. 7. ПАТ. Тутешня преса сподівається, що нині опрацюють проект дарданельської конвенції, яку підпишуть в понеділок або у вівторок. Туреччина дістане дозвіл уфортифікувати чорноморські проливи. Чорне Море буде замкнене для держав, що ведуть війну, за винятком нападених і тих, що воюють виконуючи зобов'язання, які випливають з пакту Ліги Націй або з договорів, які підписала також Туреччина. У цьому слід добавувати перемоги Літвінова.

ЯПОНІЯ ЗАЛИШАЄ МОНТРЕ?

ТОКІО, 16. 7. ПАТ. Народа представників генер. штабу та мінтава закордонних справ ствердила, що питання чорноморських проливів має другорядне значіння для Японії, яка зрештою не належить до Ліги Націй. З огляду на це японська делегація правдоподібно залишить конференцію в Монтре, домагаючися для Японії рівноправності з чорноморськими державами.

Повне замирення над Середземним Морем.

ЛЬОНДОН, 16. 7. ПАТ. Кореспондентів американської агенції Герста заявив Мусоліні в інтерв'ю, що небезпека англоіталійської війни вже зовсім минула. Децентралізація флоту на Середземному Морі помітно очищує атмосферу — небавом Італія відкаже повсюду частину війська з Лівії.

ОЛЕКСАНДРІЯ, 16. 7. ПАТ. Три британські

військові кораблі відчалили, щоб покинути Середземне Море.

ІТАЛІЯ ДАЛЬШЕ В ОПОЗИЦІЇ.

РИМ, 16. 7. ПАТ. Італійська преса далі веде гостру кампанію проти дарданельської конференції у Монтре та льокарнської у Брюсселі. В цій останній Італія не візьме участі без Німеччини.

Югославія покине Малу Антанту?

РИМ, 16. 7. ПАТ. Тутешні політичні кола сподіваються, що з огляду на німецько-аустрійський пакт і викликану ним італійсько-німецьке зами-

рення, Югославія виступить з Малої та Балканської Антанти. Вони не може погодитися з франко-совітським пактом.

„Злочин представників влади“.

МАДРИД, 16. 7. ПАТ. На вчорашньому засіданні постійної делегації кортезів наслідник Кальва Сотеля на становищі провідника монархістів гр. Де Валлеліяно зложив заяву, в якій м. ін. сказав: „Монархістичні посли стримуються від участі в засіданнях кортезів. Представники влади доконали злочину, якому подібного не находимо в нашій історії. Доконали його завдяки поблажливості та підлуджуванню до злочинів проти правих послів: сам прем'єр погрожував Кальвові Сотелю, що вважатиме його особисто відповідальним за все, що станеться в Іспанії. Ні хвилини довше не можемо сидіти побіч моральних винуватців злочину“.

Напкінські літаки над Кантоном.

ШАНГАЙ, 16. 7. ПАТ. Не зважаючи на уліпнення засобів протилетунської оборони, вчора вкружляли три великі напкінські літаки, що ски-

дали летючки зі закликом відзначитися осередньому урядові.

Загадкова крадіж тайних документів у Бельгії.

БРЮССЕЛЬ, 16. 7. ПАТ. Підчас недавніх інтерв'ю у парламенті посли католицько-націоналістичної партії „Рекс“ вразилися, що вони мають деякі тайні документи. Міністр справедливості поручив генер. прокураторові перевести

слідство, бо ці документи вкрадено. Провідник „Рекса“ Дегрель заперечив цей заміт. Звідки дістав документи цього не сказав, заслонюючися журналістичною тайною.

Дальші політичні сутички у Франції.

ПАРИЖ, 16. 7. ПАТ. Підчас учорашніх демонстрацій членів розв'язаних „фашистських

ліг“ поранили та побили 10-ох поліцаїв і 5-ох маршистів. Арештували 25 осіб.

Аванс фон Папена?

ЛЬОНДОН, 16. 7. ПАТ. Як подають вечірні льондонські часописи, фон Папена перенесуть зі

становища посла у Відні на становище амбасадора в Льондоні.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА“.

БІЛЬЗЯК

Чародійна шкіра

Переклад Василя Софронова.

ЦІНА 250 ЗОЛ., з ПОЧТОВОЮ ОПЛАТОЮ 300 ЗОЛ.

„Це знаменитий модерний твір, написаний з великою силою та смаком, на межі між найновішим і старим. Про що книжку можна сказати багато доброго“.

Гете, 11. жовтня 1831 р.

ПАЛЕСТИНА.

Національно-політичні й соціальні антагонізми причиною кривавих заворушень проти жидів у Палестині.

Справа санкцій проти Італії ліквідується. Для Англії виростає тимчасом новий конфлікт у Середземному Морі: неспокій в Палестині у формі арабських заворушень і повстання проти жидів, що звернули нині на себе увагу цілого світу.

Розглядаючи палестинське питання чисто під кутом сучасності, слід відмітити ось які основні факти конфлікту:

Передовсім Палестина не є якоюсь окремою, органічно очеркненою одиницею. Є це частина Сирії, штучно і своєвольною аніляція Францією й Англією. Нема природної границі, яка відділювала б Палестину від решти Сирії. Під „природною границею“ не розуміємо географічної границі (ріки, ланцюг гір), тільки хочемо цим сказати, що між Палестиною і Сирією нема якоїсь такої демаркаційної лінії, яка відділювала б від себе два політично різні тіла. Нема такої лінії, яка відділювала б і відрізняла б Палестину від Транс-Йорданії чи від Лівану, чи то від країни Дамаскенської. Палестина є частиною Сирії. Величезна більшість населення Палестини, як взагалі цілої Сирії, це магометани. Жиди і християни творять меншини. Проблема співжиття в Палестині цієї магометанської більшості та обох меншин не є питанням тільки Палестини, але питанням цілої Сирії.

Т. зв. „Бальфуровою декларацією“ зобов'язалася Велика Британія до деякої, не точно означеної, жидівської колонізації в Палестині. На підставі тої декларації мають жиди дістати там „національну батьківщину“. Але декларація так „дипломатично“ стилізована, що можна її довільно, широко чи вузько, пояснювати. Під „національною батьківщиною“ можна розуміти все, починаючи від створення якоїсь малої провінції, в якій жиди жили б під всебічною охороною Великої Британії, аж до створення незалежної жидівської держави і нації, що простягалася б від Середземного моря аж по береги Йордану (і навіть поза Йордан) та від Геброну аж по Гермонські Шляхи. Ця неточність декларації і можливість надати їй такий чи інший зміст у величній мірі комплікує проблему Палестини.

Жидівські колоністи в Палестині, як і переважна частина жидів усього світу, вважають посідання Палестини не тільки чимсь бажаним, але й чимсь, до чого вони мають певне і повне право. Це значить, що жиди мають на оці таку колонізацію Палестини, яка довела б до того, що Палестина стала б по змозі вповні жидівською.

З другої сторони фактом також є, що ту більшу населення Палестини вважає жидівську колонізацію ворожою інвазією, і то інвазією, яка не була б можлива без ужиття насильства — очевидно не насильства самого жидівського народу, тільки насильства Англії. Автохтоніграфи не тільки ненавидять жидівських колоністів більше, як усіх інших ворожих чужинців, але

Завтра, в суботу, у Театрі Ріжнородностей

Прем'єра „Мало що не ніч пошлюбна“

Весела комедія Елліса.

Знаменита обсада.

просто ними погорджують. Чи це почуття не-півності й погорди арабів до жидів і жидів до арабів опрідбане і раціональне, чи ні, — це в цілій проблемі не паде на вагу. Фактом є, що така взаємна національна несправність і погорда існують і що про якийсь компроміс не може бути й мови.

Увесь цей експеримент життєвської колись-таки Палестини опирається на силу, якій на ім'я гріш. Жиди не завоюють Палестини — мечем і навіть не плутом. Вони викуповують землю від місцевого арабського населення, платячи за неї вищі ціни, ніж вона нині фактично варта. Це правда, що жиди викуплену землю прекрасно упрямляють і підносять її культуру. Алеж високими цінами і надією на легкий зиск вони деморалізують місцеве арабське населення, яке скоро позбувається своєї землі, згодом

пролетаризується і стає матеріально залежне від своїх нових панів, яким обробляє недавно ще свою власну землю за заплату. Позбувшись матеріальної незалежності, оці араби стають наймитами рабами нових панів-жидів на своїй землі. Арабські чільніші люди бачать цей процес, у якому через атакування й заломлення оди-ниці розпадається цілість. Вони передбачують невідомий кінець того процесу: Коли жиди остаточно викуплять усю, чи хочби більшість землі в Палестині, тоді араб стане рабом, а жид його паном! Така перспектива майбутнього викликає, крім національного та політичного антагонізму, ще й сильний соціальний антигонізм, який і є найголовнішою причиною постійно існуючого напруження, що нині набирає розпалів і ха-отичних форм збройного конфлікту.

Р. М.—ий.

Комуністичний напад у Верчанах.

З поїздки на місце кривавих подій.

Трагічні події в селі Верчанах стрийського повіту цілком справедливо затривожили наше громадянство. Дійсна братовбивча різня.

В селі Верчанах від ряду літ загніздилися комуністичні впливи, які були на якийсь час притишли, а тепер знову зачали приборати на силі під впливом стрийської інтернаціональної комуністичної ячейки. В селі є читальня „Прогресу“, „Соціал“, Кружок „Рідної Школи“ і т. д. — одним словом всі національні установи. Кооператива „Праця“ здангула дійсно як на сільські умови величезний мурований поверховий дім з великою театральною сценою. Річ ясна, що комуністичним елементам не подобалася національна праця свідомих громадян. Вони всякими демагогічними способами оплігавлювали національних робітників, що розуміються безкритичній масі мусіло подобатися. Український інтелігент, хоча би селянський син зі села, в додатку безробітний — це „буржуй“, „кро-вопієць“ народу, зате порядний той панок, що приходить з міста і ганьбить все, що рідне, на-ціональне. Той панок кріпкий в словах, всіх ганьбить — отже порядний і добрий „оборон-ець“ працюючих селян і робітників. Хто йому за це платить, що ходить по селах — безкри-тична маса не питає. Ясно, що і в селі є кілька одиниць, що мають грошеву допомогу з міста і в селі ведуть розкладову роботу. Звичайно це добрі крикуни, а як треба, то і різни, що зна-ють, як і коли тероризувати населення. Націо-

нально свідомим громадянам тяжко боротися з такими професійними демагогами, що мають за собою стрийських комуністів.

Серед цих тяжких умовин усеж зуміло село спромогтись на величезний кооперативний дім, а це не подобалося всяким „лізвим“ панкам.

На день 12. липня ц. р. назначено посвячен-ня дому і району кооперативне свято. Дім прибрано зеленню і національними прапорами, запросивши доосколичні села до участі у святі. По соборній Службі Божій і проповіді грома-дяни пішли до кооперативного дому, де о. де-кан Гашовський в асисті духовенства посвятив дім і виголосив гарну проповідь. По посвячен-ню почалася Академія. Перший промовив селя-нин, голова Надвірної Ради і витав дорогих гостей, що приїхали спільно радуватись вели-ким кооперативним добром. З черги виголо-сив привітпромову делегат Р.С.У.К. пос. З. Пе-ленський, далі промовив дир. стрийського Кооперативного Союзу п. Мигонич, від молоді склав привіт п. Дмитришин. Потім ішли приві-ти від сусідніх сіл. Промови переплітались хоро-ві піснями і декламаціями. Свято закінчилось націо-нальним гимном серед загального захоплення. Попозаудивши фестині спізналися через залізний дощ. По дощі з оркестрою стрийського „Соко-ла“ пішли місцеві громадяни і гості на вигін-за село, де мав відбутись фестині. Нараз підчас вправ прилітає задиханий хлопчина і кричить, що в селі комуністи б'ють хлопців з Олексич,

які приїхали підводою на фестині. З вигону досить далеко до середини села. Молодь кину-лася бігом в село на ритунок. Заки добігли, було запізно. Серед села зібрані комуністи ки-нулися на хлопців з Олексич, перевернули віз, відрізали посторонки і ножами зачали їх різати. Двох ранили дуже тяжко, Степана Лесева та Івана Івановича, обох з Олексич. Вони тепер у шпиталі борються зі смертю. В той сам час друга група комуністів побігла на приходство, де вибила шибі і зачала сокирами добуватися до хати, де була лише одна старушка з дити-ною, бо всі були на вигоні за селом. На це над-бігли хлопці з вигону. Комуністи кинулися на них з ножами. Національна молодь зачала від-биватись та йти у протинаступ. Коло приход-ства пробив комуніст живіт бл. п. Ярославів Барабашові з Конохова, 20-літньому хлопцеві. Несчастний перевезений до шпиталю у Стрию помер в понеділок вранці.

Тепер показується, що комуністи вже зазда-легідь загодились розбити свято і погрожува-ли, що зроблять тут другі Нагуєвичі. В суботу вчором мав відбутись навіть у Стрию у Віль-шині нарада, де складено план нападу. В часі Академії комуністи не мали відваги зробити бешкету, бо виділи сильну національно свідому масу. Тому рішили напасти на гостей, що їхали із сусідніх сіл. Однєк трапилася нагода зачати від спізнених гостей, що їхали на свято.

Треба зазначити, що всі підміські стрий-ські села національно високо свідомі і лише у Верчанах загніздилися комунізм, чи точніше роз-бишайство. Національне свято закінчилось бра-

МІКЛЬОШ СУРАНІ.

Повоєнні професії.

Я — доктор медицини. Диплом дістав я в ос-танньому році війни і коли я скінчив однострій, опинився я на вулиці з моїм пергаментом, у хо-лодний день, не маючи ні грошей, ні посади, ні хати із світлом і паливом, ні того всього, що по-трібне до життя. Моя мама — вдова по загибле-чому інженірі мешкала тоді в Шкільській комітаті Бараня у маленькому домику з під моргом вино-граду на абіччі гір Вільшні. Два місяці провів я в неї у теплом кубелечку, що пахло левадою, і за той час складав я листи в проханнях посади та роботи, але навіть не висилало їх. Боявся: ануж таки напавду людське мене посядуть!

Днічі денно пригадувала мені моя мама, що я повинен нарешті з'явитись на дверях наліс: „Д-р Стефан Рогов, лікар“. Селяни напевно почали би приходити до мене із своїми болями, не нажучи вже про зуби, які я вмів рвати і про всі ті недуги, які може позагодувати акушер.

Два тижні півише змивав я своїй мамі, що одиного місто до мого жити — це Будапешт. На мою думку найкраще було би все пролати і переї-хати до столиці, де найму три кімнати — одну для мамі, другу для себе, третю на лікарський кабін-ет; недужі зможуть покищо чекати у передпо-кою.

Пригадую собі: було і то травня, коли я здій-снив цю гарну мрію. Навдя я помішання на пер-шорядній вулиці Д'Ульню і на брамі, де вже були нинішні шістьох адвокатів і двох лікарів, завісив я спромну свою: „Д-р Стефан Рогов, лікар“. Від одного із своїх товаришів відкупив я Рентгенів-ський апарат, старий, зукітий, дуже примітив-ний, але і так пішли на нього великі гроші. По-мішання, обстановка, Рентген — на це пішли ма-мніні гроші до останнього сотника.

Почав я чекати на пацієнтів.

До брами входили на день два-три пацієнти, головню тоді, коли в місті появлялась якась за-разлива недуга, але всі вони йшли до двох інших лікарів. Я поспів собі це просто: один був аку-шер і мав титул асистента на клініці, другий — дентист рив зуби на сплати на двацять місяців. Зайве казати, що в тому самому часі я зако-хався по вуха.

Я познайомився з нею на університеті. Зва-лася вона Вільма Льорінці. Працювала на гінеко-льогічному відділі шпиталю і мала диплом аку-шерки. Саме недавно звільнили її у шпиталю і вона була безробітна. Але її каштанове волосся переходило у відтінки бронзи, а очі її промовляли добротою, мудрістю та коханням. Спочатку зу-стрічались ми тільки на вулиці; згодом відважи-лись ми заходити до малої каварні, де посідавши в дискретному кутику, сповідалися із свого кохан-ня та смутку.

Вона не мала грошей, щоб почати самостійну лікарську практику, бо її малечкова не мала на-віть маленького домику з малим виноградником. Зовсім без виглядів на працю, почала вона розпо-сунувати листи і давала отолошення готова виїхати навіть на село як доглядачка. Очевидячки я був противний цьому. Щоранку сходились ми у ка-варні, сідали у заглибінні під вікном і переспіву-вали на два голоси той самий меланхолійний мотив:

— Боже мій! Що робити?

Потішали ми себе як могли:

— Треба терпеливо перечекати! Комуś з нас мусить нарешті усміхнутись доля.

— Чи ви вислали своє подання?

— Вислала. Але всі місяці були вже пакяті. Треба би було мати хіба якусь більшу протекцію.

— Я, на жаль, не маю нікого такого.

— Я прийму службу доглядачки. Як ви ду-маєте? А може відкрити практику акушерки?

Вільма вмала до французьки і трохи по ан-глійськи. Вона могла була прийняти становище

бони або дами до товариства. Щож? Безпосеред-ньо після війни ніхто не потребував таких доро-гих помічниць дома.

Минуло шість місяців і всі вони кінчилися прокляти. Ані Вільма не наїшла посади, ані мій лікарський кабінет не бачив іще пацієнтів.

Не було виходу. Ми взяли шлюб. Тепер було нас четверо разом: двох молодих лікарів і дві ма-ми, моя і Вільми. На брамі дошу прибили ми дош-кунівську шпигаль у Будапешті, ординув у гінеко-льогічних недугах. Однак в тих часах люди не могли дозволити собі на такі витребеньки як ле-дуга або лікування в лікаря і волині так попросту, як Бог прикаже, умирати, ніж заносити свої грі-ші до лікаря або аптекаря.

Після довгих заходів удалось Вільмі дістати місце кореспондентки в одній новозаснованій фін-ансовій установі, а я перекладав оповідання з німецької мови на фелетони до одного денника. Якось так дивно склалося, що фінансове велике підприємство і „мій“ часопис збанкрутували од-ночасно. Я рішився алати іспит на шофера і апа-сатись до синдикату шоферів. Та це мені не ам-лось. Вільма наїшла посаду в одній біржовій конторі і від того часу у нашому житті наступила величезна зміна.

Я продав свій Рентгенівський апарат і за ці гро-ші почав грати на біржі.

Два роки півише я мав велике бюро посере-дництва на головній вулиці, власний триповерхо-вий дім з 15 помішаннями, не враховуючи мого власного, складеного з 6 кімнат і бюра, де працю-вало двох урядовців, один адвокат і три машиніст-ки. На дверях цього підприємства могла було прочитати величезну нивіску: „Стефан Рогов, біржовик і посередник“.

Вільма мала теж своє авто і почала скупову-вати з захопленням мистецькі образки старовин-них дорожніх матеріалів та різну порцеляну.

(Докінчення буде.)

товбийством. Збаламучений комунізмом селянин жидветься з ножем на брата селянина як на найбільшого свого ворога.

ПОХОРОНИ.

Вістка про смерть молодого хлопця, забитого комуністами, схвилювала місто і цілий повіт. Такого величавого похорону давно не пам'ятає Стрийщина. Похорони відбулися у вівторок 14. ц. м. в год. 2. попод. зі шпиталю. Проводили похорон о. прот. А. Пелесський з Лисятич і о. декан І. Виницький, стрийський парох, в асисті 21 священників. Домовину з тайними останками несли селянська молодь. Співали в походи три селянські хори з Добрян, Дуліб і Конохова. Грали дві оркестри зі Синевідська і стрийського Сокола. Несли 87 віників. Показу молодому борцю віддавала ціла Стрийщина. Збитими рядами йшло село за селом, учасників обчислюють на більш як шість тисяч. Порядок зразковий. Похорони перейшли головними вулицями міста до церкви. Всі без винятку крамничі буди зачинили. Це був робучий день; жнива; десятками кілометрів йшли селяни на похорон молодого хлопця, щоб засвідчити національну свідомість і своє відношення до комуністичної гангрені, що хоче розложити наш нарід. Нед домовиною промовив о. М. Цурковський, Я. Падох і Петро Дмитришин. Похорони закінчилися в год. 7. вечором. Вже давно пригнали землею доживину, а люди не розходилися. Немовби чогось чекали. Нарешті промовив тремким голосом старенький батько селянин. Дякував усім, що прийшли на похорони сина. „Ніхто вже не віддасть мені живого тіла сина, — казав батько, — лишився лише його дух, що живе в Вас за що він загинув. Дух молодого хлопця найне дасть Вам спочити у праці для українського народу“.

„ІНФОРМАЦІЯ“ П.А.Т. ПРО ПОДІЙ У ВЕРЧАНАХ.

Не знати, чому ПАТ у своїй вістці про події у Верчанах представляє справу так, немовби то національна молодь зі сусідніх сіл напала на місцевих комуністів. Факти свідчать за себе: забиті і ранені — це національна молодь. Цікаво, хто пускає такі інформації до ПАТ-а. Стрийське громадянство не може теж зрозуміти, чому держать в арештах студентів О. Каратинського і Масного у зв'язку з верчанськими подіями.

Америка депортує безробітних чужинців.

ВАШИНГТОН. Адміністрація Прибуткових Робіт вирішила прогнати з допомогливих робіт 120 тисяч чужинців, які живуть із цієї праці. З дня 30. червня скінчився дотеперішній адміністративний рік у допомогливій роботі, а від 1. липня в вже нові фонди, ухвалені недавно конгресом.

Всі, що досі працювали при урядових проєктах, а не були громадянами Америки, будуть депортовані до тих країв звідки приїхали. Досі уряд не робив різниці між громадянами й негромадянами і всім давав роботу чи допомогу.

Хто вибрав перші громадянські папери, не буде вважатися за чужинця і його не депортує, коли він навіть працює при федеральних проєктах. Найбільше чужинців перебуває тепер в околиці Нью Йорку і на границі Мексики.

Нараховують тепер 5 мільйонів людей, що живуть із праці при нових проєктах з нагоди безробіття. Між ними нараховують 4 відсотки чужинців. Між ними дві третини мають родини, які є американськими громадянами.

За і проти жидівського світового конгресу.

НЬЮ ЙОРК, 16. червня. (В. л. кор.) В суботу й неділю, 13. й 14. червня відбувався у Вашингтоні з'їзд делегатів на всесвітній жидівський конгрес, що має відбутися в Женеві (Швейцарія) в серпні цього року. Делегати із 32 статей записалися за потребою й участю в конгресі. Було там 1000 делегатів.

Про це згадує заява групи ньюйоркських визначних жидівських провідників, які є проти такого конгресу. З бюро адвоката Джеймса Роузен-

берга подано до ньюйоркських газет оповістку із такими завагами:

„Пропонований жидівський світовий конгрес не допоможе жидівській справі. Не всі жиди беруть у ньому участь. Багато жидівських європейських організацій є проти такого конгресу. Багато жидів в Америці не хочуть його. Тому конгрес не буде представляти всіх жидів“. Під цією заявою підписані не лише визначні провідники з Нью Йорку, але і з інших американських статей.

З життя українців у Німеччині.

(Свято Петлюри. — Маніфестація національної єдності й дисципліни. — Українська панахида по бл. п. С. Петлюрі. — Величава академія „УНО“. — Зелені Свята в Берліні. — Товариський вечір в ателі проф. В. Масютина. — Сходина і відчит. — Прогулянка до Бранденбургу. — Плекання національно-громадської дисципліни веде до консолідації).

Вже вдруге пишемо ці рядки. Перед місяцем надіслали ми були до „Діла“ допис на повищу тему, але Редакція його не дістала. Поминутих мовчанкою деякі нещодавні українські національно-громадські імпрези в Берліні булоб шкода. Зокрема жаль булоб не згадати (хочби із співзв'язком) про велике Свято Петлюри, влаштуване в Берліні загалом тамошньої української колюнії. В краєвій нашій пресі не було про це свято ніякої згадки.

Свято Петлюри було для берлінських українців справжнім містком для національно-громадської консолідації. Була це перша за довгі роки загально-громадська українська національна імпреза в Берліні взагалі. Вшанування пам'яті покійного б. Головного Отамана згуртувало в підготові свята не лише обидві найчисленніші громадські організації українців у Німеччині („Українська Громада“ й Українське Нац. Об'єднання“), але також і численний гурт незорганізованих берлінських українців. Тому зрозуміло, що для місцевої української колюнії стало це свято маніфестацією національної єдності й дисципліни. Значіння свята було підкреслене особливо тим фактом, що для богослужбових відправ і панахиди приїхав спеціально з Парижа український православний панотець о. прот. Іл. Бриндзан.

29. 5. панотець відправив у катедральній православній церкві у Вільмерсдорфі врочисту українську панахиду по бл. п. С. Петлюрі. Хор Українського Наукового Інституту (під батуту молодого композитора Е. Цимбалістого) чимало причинився до піднесення почувань присутніх. „Молитву за Україну“ вислухали присутні на колінах. Чимало присутніх мали рясні сабо-

зи на обличчі. Були зворушені також деякі чужинці (німці, представники поневолених народів б. Росії, американці, болгар, москалі та ін.). Присутній на панахиді відомий американський журналіст Кемпбел зацікавився особливо українським релігійно-церковним співом.

Також дня вечором відбулась у шарльотенбурському „Ляндверкассін“ величава академія Українського Нац. Об'єднання. Серед присутніх понад 120 осіб переважали чужинці, що здебільшого були представниками різних установ або товариств. Денде були помітні також німечки однострої і рясні відзнаки на грудях. Крім багатьох визначних німецьких представників відвідали академію м. ін. представники азербейджанців, вірмен, грузинів, тюркотатарів, білорусів, болгарів, литовців, лотвишів, фінців, вільних козаків, та ін. Деякі визначні німечки установи та діячі надіслали були спеціальні привітання і вибачення з приводу неможливості взяти участь в академії, бо саме в той день відбувалось державне німецьке (морське) свято в Кілі. Зпоміж таких численних вибачень слід згадати про вибачення шефа німецької держ. канцелярії, держ. мін. освіти Руста, б. віцеадмірала фон Троти, пруського міністра фінансів, ген. дир. Державної Бібліотеки та ін. Деякі з представників чужинської преси дістали підчас академії спеціальний пресовий матеріал з інформаціями про чин С. Петлюри та про українську визвольну боротьбу. Чимало німецьких газет пізніше згадали про цю академію та про українців узагалі.

З мистецьким смаком апорядкована жалібно-декорація ателі, в якій відбувалась академія, приваблювала очі присутніх. На чорному тлі се-

ред жалібних зелених рослин спокійно дивилися з величезного портрету (спеціально для академії намальованого проф. В. Масютиним) ясні очі пок. С. Петлюри. Понад портретом висів золотий український державний герб, а зелений вінок і 8 запалених пічметрових свічок шасли во доповнювали жалібну декорацію.

Вступну промову виголосив голова „УНО“ д-р І. Драбатиї. Після нього виступив з гарним рефератом про С. Петлюру і боротьбу україн-



ців за державність відомий німецький діяч і довголітній прихильник українців, ред. Аксель Шмідт. Після кінцевої промови голови „УНО“ відчитано вітання з деяких привітальних листів або телеграм, що в кількості майже півсотні наспіли з різних країн. Відспіванням нашого національного гимну закінчилась ця величава академія, що мала характер загально-громадської національної маніфестації єдності українців у Німеччині.

Зеленосвятне вшанування українських могона у Берліні влаштувала цього року „Українська Громада“. Дня 1. VI. делегація „Громади“ поклала вінок на спільний могили б. держ. секр. ЗУНР полк. Вітовського і його ад'ютанта сот. Чупмана. Тогож дня відбулися на православному цвинтарі в Тегелі врочисті поминальні відправи на українських могилах. Богослуження і панахиди відправив о. прот. І. Бриндзан.

Побут о. прот. Бриндзана вшанував загал берлінських українців товариськими сходинами в ателі проф. В. Масютина, де крім членів „Української Громади“ й „УНО“ зійшлися також деякі досі незорганізовані земляки і німечки приятелі.

Життя українців у Берліні проходило останніми тижнями дуже жава з огляду на цілу низку цікавих українських сходин і відчитів, що їх влаштували були „Українська Громада“ й „УНО“. Систематичне влаштування публичних викладів (в українській або нім. мові) Українським Науковим Інститутом у Берліні також значно впливає на національно-громадське виховання українських емігрантів.

7. ц. м. закінчив Український Науковий Інститут літній семестр прогулякою своїх співробітників, службовців, студентів і прихильників до Бранденбургу. Подорож туди й назад відбулась на пароплаві. Бранденбург (70 км. від Берліна) є слазним у німецькій історії, багатим на старовинні мистецькі пам'ятки і промисловим містом. Деякі з українців оглянули це місто вперше у своєму житті.

Життя української еміграції в Німеччині останніми місяцями проходить назагал під знаком нац.-громадської консолідації. Коли не рахувати декількох відомих серед берлінських українців еміграційних „отаманчиків“, то загал української колюнії в Німеччині бажає згуртування для хосенної співпраці всіх місцевих українських громадських організацій та поодиноких українців. Засадою, що може привести нас до розсварених і розпорощених наших емігрантів до купи, є плекання національно-громадської дисципліни. Найбільша частина української еміграції в Німеччині ще досі залишається незорганізованою. До організації та національного освідомлення таких земляків приступила особливо активно „Українська Громада“.

Нова книжка. Бібліотека „Діла“.

„ЧОРТИЦІ“

БАРДЕ Д'ОРЕВІЛІ.

Архивір великого письменника.

П'ять могутніх картин, з яких кожна залишається як живо в умі, як безпосередньо взяв їх автор з життя.

Ціна зол. 2-50, з поштовою пересилкою зол. 3-—

Ген. Ридз-Сьмігли першою особою по президенті.

Устне завішання марш. Пілсудського.

Прем'єр ген. Славой-Складковський вислав до всіх міністрів і воеводів письмо такого змісту: „Згідно з волею президента проф. І. Мосціньського постановляю ось що: Ген. Ридз-Сьміглого, якого марш. Йосиф Пілсудський визначив як першого оборонця батьківщини, першого співробітника президента в управі державою, слід уважати і шанувати як першу особу в Польщі по панові президентові Польщі. Всі державні урядовці з головою ради міністрів повинні віддавати йому вищий пошани і пошуху“.

Зміст цього письма відчитали шефи ресортів і воеводи 14. липня ц. р. на сходинах підчинених собі урядів і доручили їм виконувати його. Зміст цього письма, як подає офіційний коментар, розуміють як подання до прилюдного відома та до виконання державному апаратові виявлення волі президента, щоб подійсний стан, який бере свій початок з устного завішання марш. Пілсудського, признано офіційно та щоб він об'язував усі особи, які займають урядові становища в державі. В змісті письма голови ради міністрів нема нічого нового. О-

собливі геополітичні умовини Польщі, як та кож історичний досвід наказують польському народові напружену увагу й орієнтацію в ділянці оборони краю та психічного і матеріального боевого приготування його громади. Тому то особа, яка виконує владу над комплексом сил і засобів, метою яких вдержати цілість і непорушність Польщі, займає в очах польського народу спеціальне становище. Ця традиція, що має свій початок від першого і переможного начальника вождя, буде продовжуватися згідно з його волею, почуттям і потребою в народі. Це письмо ради міністрів є ствердженням такої волі президента у відношенні до визначеного марш. Пілсудським на свого наступника, ген. Ридз-Сьміглого.

ВАРШАВА, 16. 7. ПАТ. В середу 15. липня ц. р. в год. 11-й приїхав до президії ради міністрів генеральний інспектор збройних сил ген. Ридз-Сьмігли, якого привітав при вході до будинку прем. ген. Складковський і після того відбув довшу нараду з президентом та міністром хліборобства Й. Понятовським.

Зі страйкового терену в Комарнянщині.

Мое попереднє звітлення скінчилося на переговорах у справі платні для різних робітників, які закінчилися умовою в Комарні 4. ц. м.

На день 8. ц. м. запросив рудецький староста всіх інших обмарників у числі 22 до Рудок, а від політичних організацій мене і Паліцького. Крім цього на моє домагання запрошено голову ПНК УНДО о. Годавевича, пароху Рудок. Конференція і торги між ділчачами та представником Воевідського Інспекторату Праці і нами трьох, як представників працюючих селян, тривала 3 і пів години. Вислідом переговорів було те, що ділчачі умову прийняли в 4. ц. м., заключену в Комарні; крім цього усталено живити в натурі: жито, ячмінь, овес — за 10-й сніп, пшеницю за 11-й сніп. У тих дворах, де живити відбувається за сніп або там, де цього являються працюючі.

Завначую, що 8. ц. м. почався заповіджений перед кількома днями комуністичними агітаторами страйк у громадах Дубаєвичі, Андріянів, Гошани, Лівичі та в сусідньому селі липівського повіту Гумениці, в дворі Браніцького. Умовини праці різних і сезонних робітників опираються, з винятком живити за сніп, на збірних умовах, заключених поміж обома сторонами при посеред-

ництві Воевідського Інспекторату Праці восени 1935. р.

Читаючи нині вступну статтю „Діла“ під наг. „Акція людовців“ і т. д., не можу погодитися з тим твердженням автора, будьто би долею українського робітника-селянина ніхто не займався та ніхто з українців не говорив про його кривди і про його визиск. Десятки разів на різних зборах і вічах говорили про це українські посли й українські агрономи та ті інтелігенти, що працюють кожного дня між українським населенням. Але мабуть така вже вдача україн. селянина, що він скоріше послухає демагогії, як річової промови. Ми бачимо, як він слухає комуністів і жидів при розбиванні нашої кооперації та при підіриванні праці на інших ділянках нашого народного життя. Він протверезів, але знову на хвилину — як от і по цих подіях. Мій допис з віча у Старому Самборі (до речі: донині непоміщений у пресі) досадно ілюструє, як український робітник горнеться до „Сільського Господаря“, а як до „Звізвонку Роб. Рольників“ у Стяросамбірщині, та як кожна з тих організацій заступає українське різництво. Але про це іншим разом.

Пос. Гринь Тершаковець.

Пам'яті заслуженого громадянина.

(З приводу смерті бл. п. В. Витвицького).

Недавно обігла українську пресу жалібна вістка, що в Коломиї упокоївся (18. червня ц. р.) бл. п. Василь Витвицький, інспектор нар. і вид. шк. Постать Покійного заслуговує на те, щоб присвятити їй шире посмертне слово.

Щораз то менше між нами таких відданих народові ширих і безкорисних працівників, які, не зважаючи на всякі труднощі, не відступають від жертвенної праці для загалу. Зокрема щораз менше між нами тих, що виконували таку велику працю тому 40, 50 літ, коли наше село ствало перші кроки на дорозі свого освідлення й організації. До таких працівників, високодейних і поміжх посвяти, належав саме бл. п. інсп. Василь Витвицький.

Уроджений 1865 р. в Станіславові, вже від шестого року життя сирота, добивався власними силами шматка хліба. Виключений з 6-тої класи станіславської польської гімназії за участь у тайнім Шевченківським Гуртку, переходить до учит. семінарії й стає вчителем. Гірше то було вчителювання. За ревну працю над бідним затурканим селом, за боротьбу з налогом панства, за помч у процесях з ділчачами, перекидають молодого вчителя з місця на місце повних дев'ять літ.

Він не залишав села ціле своє життя, віддавав свій час, свою працю і свій гріш, на те, щоб здібнішого Іванка або Гнатка післати „до школи“; своїм коштом вивести його в люди, чи то,

щоб у розпачі темнім селі заложити читальню „Просвіти“ чи рідну крамницю, чи „Гурток Тверезости“. Постійним учителем став аж по дев'ять років в селі Гаврилівка, поб. Надвір'я. І тут всесторонньою працею для села наразив собі місцевого ділчача, що вжив заходів, щоб зненавидженого „бунтівника“ усунути зі свого села. Але з огляду на свою зразкову працю як педагога В. Витвицького переносять з авансом до Коломиї. Тут першим його більшим ділом було відкуплення від „Тва Польських Учителів“ книгарні і крамниці із шкільним приладдям, і ця станиця існує до нині. Занявся організуванням українського учительства і заохочував його до живої праці для народу, дав перші почини до заснування Української Вчительської Семінарії Р. Школи в Коломиї, — як діяльний член „Просвіти“ їздив по селах та закладав читальні, крамниці, каси Райфайзена, Кружки Рідної Школи і т. д. Як голова У. П. Товариства в Коломиї закупив для Тва гарну і велику площу (при вул. Українській). Великою заслугою В. В-ого було заснування Тва слуг „Будучність“, курсів для неграмотних, Пластового Гуртка ремісничої молоді, та „Міщанської Кеси“. По 1. листопада 1918 р. українська влада поклікала його на становище інспектора народних і виділових шкіл. Зате пізніше, довелось відпокутувати трилітнім безробіттям, а потім свого роду „сидіння“ у мале сільце на

заході, на посаду вчителя в однокласівці... Важкі умовини життя, далеко від рідної землі і близької рідні, підірвали його сили і примусили його перейти в стан спочинку. По попороті між своїх дальше працює невинно й щиро цікавився дорогими йому загальними справами аж до хвилини своєї смерті.

18-л. ДЗЕРКАЛО у фабриці М. Бик
ул. Ягайлонська 4. 24
ШЛІФОВАНЕ 50 x 100 мм.
Тел. 252-54.

3 НАШИХ ЛІТНИЦЬ.

ГРЕБЕНІВ.

Минулої неділі, в празник св. Ап. Петра і Павла, відбулося в Гребеніві посвячення нової домішки Маслооскозу. Знала вілла „Адрія“, вбудована недалеко стації фризіером Лямєндорфом, перейшла в наші руки. Купив її Маслооскоз, де улаштував в одній половині продажу набілу, в другій половині — харчівню, де подаються здрові ярські страви по найприступнішим цінам.

Маслооскоз у своїй діяльності пішов знову один замітний крок вперед, бо не лише заснував нову торговельну станицю, але й поширив свою діяльність у напрямку, що так свазу, ресторанного промислу. Харчівня Маслооскозу в Гребеніві напрочуд симпатична, все там чистенько, мило, лу, і що найважливіше: дешево. Літники свої і чужі мають у Гребеніві гарний льокаль, де можна за дешеві гроші дістати яринні страви і першодістий набіл.

Маслооскоз, набувши у Гребеніві право громадянства як вловник реальності, почувався до обов'язку заманіфестувати своє гребенівське громадянство замітною жертвою для місцевої церкви, закупивши для неї претарну картину М. Осінчука Благословення Пр. Діви Марії, яку призначено на запрестольну ікону. Мина, неділі відбулося посвячення тієї картини. Чину посвячення довершили: о. крил. Дворочич, о. проф. Попель та о. парох Сmacher, котрий опісля зитолосив гарно обдуману промову, в якій на історичних прикладах доказував, що нарід, котрий потрапить здобуватись на постійні жертви — чи то для своєї культури, чи для Божої слави — ніколи не загине. Щойно тоді було би з нами але, якби ми не були великі здобувачі на — жертви.

Після посвячення образу відбулася торжественна Служба Божа, зкінчена пісню „Боже великий“. Опісля місцевий церковний хор.

А після вечірні відбулося посвячення віллі Маслооскозу, крамниці М. С., молочарні М. С. і цілої домішки. Посвячення довершив о. парох в асистії двох священників. На закінчення відбулася спільна фотографія всіх присутніх перед віллею М. С. Опісля був комерс у молочарні М. С.

На це свято Маслооскозу в Гребеніві прибули між іншим дир. Мудрик, дир. Хроноват, с-ї дир. Бачицька з централі М. С. і зі Стрия від стрийського відділу п. Лис.

Тут варто зазначити, що жертвованій Маслооскозом великий образ Богоматери припав Гребеніві, парохі і громаді, яка не зміє жєбрати та здобувати все власною працею: бо коли треба було в Гребеніві будувати церкву, то Гребенів, мала громада, збудував її сам навіть без конкуренції. Гребенів збірно поставив домішку кооператива в догідному місці біля заліз. мосту; кооператива розвивається добре. Ще гарніший приклад праці й жертвенности дав один господар із Гребенова, який сам побудував читальню „Просвіти“ в Гребеніві. Так то вже по населенні вібраному в перні і при домішці Маслооскозу візнати, що це покоління гордих колись оборонців своїх прав, яких оборону описав Франко в знаній повісті „Захар Беркут“.

Літників у Гребеніві цього літа не менше, ніж минулих літ — спеціально в тут багато шкільної молоді (вакаційні колонії жидівські й польські); жаль, що наші педагогічні кола омивають Гребенів, який не лише тим повинен бути привабливий для наших людей, що є одним з найкращих українських літниць, але й тому відповідав би добре на дитячі колонії, що має ідеальну комунікацію зі Львовом, є недалеко Львова і тисамки був би для молоді найдешевшою літньою оселею.

Гребенівська українська молодь, що гуртується біля читальні „Просвіти“, приготувала кілька імпрез, як фестини, театральні вистави і т. п., дохід з тих імпрез піде на докінчення будови читальняного дому. Слід сподіватись, що наші літники не полівнутяться підтримати морально і матеріально змагання гребенівської молоді, яка напрочуд гарно тримається і працює на народній ниві, хоч умовини тієї праці не завжди сприятливі.

Г. М.

Як виглядає „нормалізація“ в Збаражчині...

За часів нормалізації в Збаражчині діються річч, які навіть перед нормалізацією були не до подумання.

Кружок Р. III в громаді Роношинці дістали таке письмо:

Zarząd Gminy w Kapuścincach powiatu zbarskiego L. 28.67. Kapuścince, dnia 6. czerwca 1936 r. Do Zarządu Krużka „Ridna Szkoła” w Roznoszynie. Zarząd Gminy ze względu na bezpieczeństwo zakazuje urządzania festynu dnia 7. czerwca 1936 r., mającego się odbyć w ogrodzie Kalby Piotra. Wójt Gminy W. Nowosielski m. p. W. Nowosielski.

В тім самім часі заборонено читальні в Роношинці уладити забаву для членів теж з цих самих причин.

Читальня „Просвіти” в Кривошівцях в якийсь час потім дістала таке письмо:

Starosta Powiatowy Zbarski. Nr. B 32.36. Zbaraż, dnia 30. czerwca 1936. Do Zarządu Czytelni „Proswity” w Krasnosielcach. Na zasadzie art. 13 rozpr. Prez. R. P. z dnia 27. X. 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85 poz. 632) w przedmiocie prawa o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych zakazuje urządzania festynu w dniu 12 lipca b. r. w Krasnosielcach. W myśl art. 75 ust. 3 rozpr. R. P. z dnia 22 marca 1928 (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 341) decyzja niniejsza jest pozostawiona całkowitej swobodnej ocenie władzy — nie wymaga bliższego uzasadnienia. Od niniejszej decyzji przysługuje prawo wniesienia odwołania do Wojewody Tarnopolskiego za mojem pośrednictwem w ciągu dni 14 licząc od dnia następnego po dniu jej doręczenia. Starosta powiatowy Ring m. p.

Такою самою заборonoю не дозволено читальні в Капуштинцях уладити фестин.

Тому, що в заборонах не було ніяких мотивів, була інтервенція в старості в Збаражі в справі цих заборон і там внясено, що причиною заборон є те, що населення капустинської волости не платить податків і що такі заборони йтимуть даліше.

Тепер вже ясно, чому „decyzja nie wymaga bliższego uzasadnienia”...

Трапилось у селі Добромірці, збараського повіту нещастя. Згоріло обістя Гриня Берега.

Арештували паразянина й волоцюгу Івана Шурана під замітом підпалу і, як показують вступні докождження та вісїна серед людей, такі він не зробив з особистої ціметі.

Можнаб на цьому ставити та залишити остаточно винувення справі судові. Та ні!

Зроблено вітер, що агадний підпал — то саботаж на особі Берега, підпал це відповідним осом, ну й очевидно в таких випадках кинено підозріння, що його справчиними є молоді інтелігенти, що опризідали на ферії, не вважаючи на те, що власне ті інтелігенти перші зачали рісїти пожежу та рятувати, що було можна, а це організми безпеки дуже добре відомо.

Забавалось якомусь карієровичеві зробити інтерес на українськїм саботажі і тому, що його не було, то він його видумав. Думка його анішла зараз свій резонанс у старості в Збаражі і наслідком цього були налі заборони імпрез вже дозволені на день 12. 7. ц. р.

Starosta Powiatowy Zbarski. Nr. B 32.36. Zbaraż, dnia 12/VII. 1936. Do Zarządu Czytelni „Proswity” w Lubiankach Wyższych. Na zasadzie art. 99 rozpr. Prez. z dn. 22/III. 1928 o post. adm. cofam swą dedyzję z 4/7 b. r. oraz na zasadzie art. 13 rozpr. Prez. R. P. z dnia 27. X. 1933 (Dz. U. R. P. Nr. 85 poz. 632) w przedmiocie prawa o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych zakazuje urządzania festynu w lesie Semena Buczyńskiego w dniu 12 lipca 1936 r. w Lubiankach Wyż. W myśl art. 75 ust. 3 rozpr. R. P. z dnia 22 marca 1928 (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 341) decyzja niniejsza jest pozostawiona całkowitej swobodnej ocenie władzy — nie wymaga bliższego uzasadnienia. Od niniejszej decyzji przysługuje prawo wniesienia odwołania do Wojewody Tarnopolskiego za mojem pośrednictwem w ciągu dni 14 licząc od dnia następnego po dniu jej doręczenia. Starosta powiatowy Ring m. p.

Starosta Powiatowy Zbarski. Nr. B. 32/36. Zbaraż dnia 12/VII 1936. Do Zarządu Filji „Proswity” w Zbarażu. Na zasadzie art. 99 rozpr. Prez. z dn. 22/III 1928 o post. adm. cofam swą decyzję z dn. 4/VII oraz na zasadzie art. 13 rozpr. Prez. R. P. z dnia 27. X. 1933. r. (Dz. U. R. P. Nr. 85 poz. 632) w przedmiocie prawa o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych zakazuje urządzania festynu w lesie Pawła Bohadczuka w dniu 12.

lipca 1936 w Dobromірці. W myśl art. 75 ust. 3 rozpr. R. Prez. R. P. z dnia 22 marca 1928 (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 341) decyzja niniejsza jest pozostawiona całkowitej swobodnej ocenie władzy — nie wymaga bliższego uzasadnienia. Od niniejszej decyzji przysługuje prawo wniesienia odwołania do Wojewody Tarnopolskiego za mojem pośrednictwem w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po dniu jej doręczenia. Starosta powiatowy Ring m. p.

Крім цього такі самі заборони дістали ще Сухівці, яким заборонено посвячення домівки Голошніці (фестин) та Гинівці (фестин).

Головно заборона фестину філії „Просвіти”, який мав відбутися 14 жовт. під Збаражем і яка то заборона прийшла поїсно на кілька годин перед випадом фір на місце, тоді, коли на підготовці праці тїдало вже кількадесят золотих, що становить ефективну шкodu, якої ніхто не верне — була надзвичайно болюча, коли вали під увагу ті великі матеріальні труднощі, з якими бореться філія.

Коли голова філії анішат д-р Кульчинський негайно по одержанні заборони інтервенівав у старості п. Рінга в Збаражі в справі цієї заборони, староста заявив йому, що заборони не відкличе, що копії філії його нічого не обходять і що теж статись мусіло, бо саботаж він мусить у народку адушити, а він знає, що в повіт приїхало 60 молодих інтелігентів з адвокатом на чолі, щоб робити саботажі. В дальшій розмові староста Рінг сказав ала, Кульчинському, що він (староста) їде тїлки, щоб уяїти в життя закон про охорону держави, а тоді він скаже випроваждувати поодиноких інтелігентів на границю повіту, велить кожному з них дати по 50 буків та плати якнайдалше від збараського повіту. Врешті закінчив свою розмову, заявляючи, що українці всі однакові, що рашіфікація 1930. р. але була переведена, бо треба було тоді 6.000 українських інтелігентів вивішати з Митрополитом Шептицьким на чолі, а тоді був би спокій і порядок...

Подемо агадше до відома компетентних чиніків і запитуємо: Чи людина з такою ментальністю й наставленням може успішно переводити нормалізацію і яке право має п. староста зневажати найвищого „достоїнства нашої Церкви, для якого має пієтизм не тільки все-українське громадянство, але який згально тїшиться незаперечним авторитетом та повагою?”

Нашу Парламентарну Репрезентацію просимо зацікавитись ближче цією справою.

„Просвіта” Гуцульщині.

З приводу появи однодівки, присвяченої гуцульському племені.

Перед нами гарне, чепурне видання — однодівка: „Просвіта” Гуцульщині. Призначене спершу для гуцульських свят, що їх мали влаштовувати цього року на Гуцульщині, це видання має трохи ширше завадання: зааіаювати короткими популярними статтями з життям цілого гуцульського племені з усіх держав, у рамках яких гуцули найшлися після світової війни. „Просвіта” задана задумувати велику популярно-наукову книжку про нашу Гуцульщину. Вже укладено план, автори-фахівці порозбирали теми — до кінця червня цього року мала бути книжка готова. Виданням займався фонд „Учітєся, брати мої”, що як відомо від 1934. р. його книжечки творять другу серію видань львівської „Просвіти”, т. ав. „Науково-Популярну Бібліотеку” й виходить періодично (котири книжки на рік). Але з різних причин ця книжка цього року появилїся не могла. Найважніша — автори не доставили обіцяного матеріалу на час. Доведеться з виданням почекати бодай хоч рік...

А тимчасом книжка така дуже потрібна. Про Гуцульщину виходить польською мовою багато видань, що виставляють її не у правдивому світлі. Гуцульщина загрожена. Гуцульщина з року на рік біднішає. Гуцулі затїають у різній творчій й деморалізують. Гуцул починає тратити своє прівісне обличчя. Кошишій гордий гуцул — бодай таким ми його знали з літератури — починає хилитись, третить рівноагу, викривлює свій хребет і душу. Потрібна поміч. І кожний це відчуває. Щось треба робити, щоб зберегти гуцула з його прекрасною мистецькою душею, з його своєрідністю, з його дуже давньою українською культурою. Така книжка, як ця задумана видати

„Просвіта”, дуже потрібна: вона відкрилаб оні багатство людям на Гуцульщину і омиш гуцулам допомоглаб шкось боронитись перед напором. Та...

Не маючи змоги, не в власної вини, видати великої книжки, „Просвіта” адовоїдїася поїсно мініатюрним виданням задуманого нею збірного твору: з початком липня, у анізну з заповідним заадалетїд „Світлом Гуцульщини” появилася однодівка: „Просвіта” Гуцульщині, в обемі 32 стор., формату журналу-місячника „Життя і Знання”, з вініеткою (на жалі, пошанеюкою, якогось С. Л.: гуцул-негуцул на адошовій німецькій коняці, а коло цього дівчина худїсь, покатує пальцем...).

Видання робить дуже симпатичне вражіння: папір гарний, друк дуже чистий, ілюстрації чепурні, добре підбрані. На 32 стор. поміщено багато статейок, і всі вони присвячені виключно життю гуцулів. Усі вони популярно-наукові, шкклад дуже доступний. Поміж наукові статїйки порозсипувано аїніятки белетристичних творів, що торкаються Гуцульщини. Тут і О. Федькович (аїніятка із поеми „Король-Гуцул”), і М. Черемшнїча (з оповідання „Карби”), і М. Коцюбинський (з повісти „Тїні забутих предків”), і О. Кобилянська (з нариску „Батьва”), і Франко (з поеми „Терен у ної” — в нас майже невідомої, у нас аїніють тільки оповідання з тією самою назвою), й У. Самчук (з повісти „Гори говорять”). Крім цього поміщено ще й аїніятки з „Гуцульщини у опівваках”, віршевого твору гуцула Олуфрія Манчука, кошишнього Українського Очішого Острілля, тепер культурно-освітнього робїтника в Жабю (гуцульським говором) та — одну народню пісню (про скасування панщини).

А на саму науково-популярну збірку аїніятїся такі статїі: 1. Хто такі гуцули (з аїтропольського погляду) — Івана Раковського (гуцули — аїнічїстїм українським расою); 2. Де живуть гуцули і як розміщені в горах, із докладними статїстичними даними з усіх частин Гуцульщини, в Польщі, в Румунії та Чехословаччині (84 громади, що займають площїнь 6.694 км²) — В. Кубїшовича, й далі, які народи живуть між гуцулами та чи збілішується, чи аменїшується на Гуцульщині людність (прївїрт — дуже новелїний від 8—17,5). — В. Кубїшовича; 3. З історії Гуцульщини — І. Крипїакевича; 4. Депо про мову гуцулів — Ю. Генїшка-Березовського, учня проф. І. Зіліняського; 5. Гуцульщина в писемності, українськїм і чужомовнїм — В. Романчука; 6. Господарський стан Гуцульщини й можливості розвитку — статїя дуже цїнна, докладна, з аїніповідними даними й вїчисленнями — І. Вїтановича (тут порушені всі справи: домашній промїсл, лїтїнїща, зарїбнїцтво по лїсах, годїла й пастїство, городнїцтво, садївнїцтво й пїсїчнїцтво, кооперация і т. д.); 7. Мїстєцтво гуцулів (заголовок статїі „Гуцульмїстєцтво”) — М. Федька; 8. Гуцульський одяг — І. Гургулівнї; 9. Гуцульське деревляне будівнїцтво — М. Драган; 10. Початки освітньої праці на Гуцульщині (перша читальня — в Космачі 1896. р.) — В. Гафтковича й 11. Стан просвітньої організації на Гуцульщині (галицькїй) тепер — В. Гафтковича (в косївськїм повіті читальнї 21 з 1.134 членами; в коломїєськїм — в гуцульськїм районі — 12 читальнї із 949 членами; в делатїнськїм — 11 читальнї із 790 членами); 12. Про кошишній сітїонїй рух на Гуцульщині — К. Трїльовського (Клім Обух) та 13. Гуцульщина у вїзвольних аїніаєвнїях — М. Горбоного (про Гуцульськїм Сотїю УСО та Гуцульський Курїль УСО).

Вже сам голїй перелїк статїей указує на багатство матеріалу, що його аїбано в це невеличке видання. Всього, як бачимо, тїнацїть статїей, що в загальних рїсах обхоплюють майже все життя нашої Гуцульщини, галицькїй. Правда, дечого бракує — шкільнїцтва, стану сучасного руханькового руху, тощо. Адеж, мїркуємо, аїнавіці й так були сильно обмежені мїстєцєм. У такому виданні всього — не вїстїш. Так само нема багато дечого із життя буковїнськїй та закарпатськїй Гуцульщини. Але серед теперїшнїх обстаївнї дістати деякі матеріали дуже важко. А проте дуже мїло вражає, що Гуцульщина з усіх держав, де живуть наші гуцули, трактована у цїй збірці як одне, нерозлучне ціле.

Накїнець додамо, що статїі — короткі, на писані живо, вїкорїстовують усе, що сутїє, не аїнаючїсь у подрїбнїці, які в такому виданні тільки моглиб зшїкодити.

Тому треба з шїрої душі подякувати „Просвіті” та редакторів збірки проф. д-рові Сїмоновичеві за це дуже цїкаве й неаївичайно потрібне видання. Однодївка повиннаб розїїтїсь масово, тїмбїльшє, що коштує вона всього 50 сотїків, а чистий дохід з її розпродажї призначений на культурно-освітні цілі Гуцульщини.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Румунська рада міністрів висловила своє рішення за політикою мін. Тітулеску.

Китайський центр, вик. комітет Куамінтангу наказав Чанкайшекові зліквідувати до місяця кантонський сепаратизм.

Італійці звинили місцевість Лявельо, опановуючи цим способом цілу провінцію Сідамо.

Литовський уряд ухвалив декрет про організацію бюро пропаганди, що складатиметься з відділів: політичного, економічного і пресового та піддаватиме безпосередню прем'єрові.

Абісинський абун (голова церкви) Киріальос вів своїх вірних до лояльності супроти Італії. Райтер заперечує, немов би Адіс Абеба була ізольована і залізницю до Джібуті вже направили.

Американське міністерство справедливості заповідає далі арештування у зв'язі з виступом шпійонської афери в маринарії.

Французька палата послів радить над справу евакуації вояків військового промислу, щоб скріпити безпеку та відібрати байонські доходи фабрикантам зброї та муніцип., що жирують на людській крові.

НОВИНКИ.

— З НИНИШНИМ ЧИСЛОМ передплатники „Діла“ дістануть як безплатний додаток 14 чисел ілюстрованого двотижневика „Назустріч“.

— Вияснення білоруського редактора. У зв'язку з нашою статтею у ч. 154 „Діла“ п. з. „Дещо про сучасний стан на Білорусі“ дістаємо листа від о. В. Гадлевського, який прохає нас зазначити, що неправдиво є звістка, буцім то часопис „Білоруський фронт“, до редакції якого він належить, пропагує ідею т. зв. „народного фронту“, а навпаки організації часопис саме спрямований проти такого фронту.

— Конкурси на аптики мають на приказ мінства суспільної опіки розписати воевідські уряди для місцевостей, що не мають аптики, а потребують її. Повстане коло 5.000 нових аптик, зменшуючи помітно безробіття серед фармацевтів.

— Не буде обнижжя патень. У зв'язку з поголодами, що розійшлися недавно по краю, міністерство скарбу пояснює, що поголоди про обнижжя патень урядовцям є безпідставні.

— Хто виграв? В нинішній тижневій держ. лотерії клас. впади такі виграти: 10.000 зол. на ч. 11920, 5.000 зол. на ч. 78944 80121, 2.000 зол. на ч. 9662 17838 132596 184193, 1.000 зол. на ч. 41683 83673 179004, 500 зол. на ч. 50554 51675 36022 109086 117419 129130 148747 157514 172179, 400 зол. на ч. 6066 60928 93084 104195 153091 189175.

— Площу Східних Торгів порядкують у приєднаному темпі та будують на ній новий павільйон.

— Полеки для туристів, що вибираються за кордон, думає ввести польський уряд. Туристи неможуть вивозити більші квоти за кордон під видом акредитивів та діставатимуть паспортів без обмежень.

— Ще є орли в Карпатах. Пишуть нам з Гребенова: Десь за верхом Підполянки (на захід від Гребенова) має орел гніздо. Літає він часто понад полонину „Плош“ та понад верхом „Галички“. Деколи перелітає понад р. Опрісо на верх „Рівна“, або на верх „Токірчик“. Летить завжди з розпростертими крилами, де-що опущеними додолу на кінцях; крилами ніколи не махає. Це з роду тих менших чорних орлів. Такий орел випханий є в столовій відділі „Марія“ у Гребенові.

— Виноград у Залізничній та Коломийщині зародив цього року дуже гарно. Він покритий всім запотребованим краєвого ринку на дешевший виноград.

— Нові шляхи у Станіславщині. Зі субвенцій мінства комунацій та фонду праці перебувають дорогою Станіслав—Богородчани і будуть гостині Станіслав—Товмач, крім того кілька мостів та перепустів. Коло робіт зайнято 600 постійних робітників та кількості денних і підводами.

— Німецькі учені в Бучачі. В Бучачі була сплилася прогулянка 12-ох осіб з бреславського географічного інституту.

— Львівська хроніка. Перед львівським судом ставула Анна Величкова, зомужна жінка і мати двох дітей, яка боялася свого чоловіка, убиваючи свою дитину, яку мала від якогось іншого чоловіка. — Вояки украла з мешкання інж. Ромера (вва. Ровачовича 12) річк. вартості

Новий станіславівський воевода.

ВАРШАВА, 16. 7. ПАТ. Президент призначив колишнього міністра внутрішніх справ В. Рачковича помірським воеводою, дотеперішнього помірського воеводу Ст. Кірткіса білостоцьким

воеводою і дотеперішнього білостоцького воеводу Стефана Віктора Паславського станіславівським воеводою.

Замах на британського короля.

ЛОНДОН, 16. 7. Райтер: На посвяченні прапора одного з гвардійських полків у Гайд-парку якийсь чоловік продерся до короля, але поліція сейчас його зловила і відвела до поліц. стоянці; по дорозі навішав револьвер. Одна жінка бачила, як той чоловік зближався до короля з револьвером у руці, тому обезвредила його разом з одним поліцейським. Деякі свідки бачили, як він приложив револьвер до королівського коня, що став дуба.

ПОЛІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ

ЛОНДОН, 16. 7. ПАТ. В год. 14.40 Окотланд Ярл видав комунікат такого змісту: Коли королівський почот вертався зі свята вручення прапора гвардійському полкові коло Велінгтон-роуд, луку вибіг з товпи якийсь чоловік. Не відомо, що було далі, досить що на вулиці спала набилий револьвер; не пролунав ні один стріл. Замаховця арештували.

На викуп решти паїв „Українського Городу“.

VI. виказ:

Зложили в Центробанк:

Ф-ма О. Левинська і С-жа у Львові зол. 100.— і кличе: че на довільну суму всіх українських промисловців, які на останній запис не впустили або не були ще анкаїжні.

Покутський Союз в Коломні зол. 100.— і кличе: Окружний Союз Станіславів та Окружний Союз Стрий. Окружний Союз Кооп. Збарж зол. 30.— і кличе: ПСК Тернопіль і ПСК Скалат.

Д-р Мирон Ніжанковський, Ківерці, зол. 10.— і кличе: д-ра Микола Залеського, д-ра Мирона Зармукі і д-ра „Нар. Торг.“ Машка, всіх в Луцьку.

Кооп. „Свобода“, Підгородиче к. Бірки, зол. 10.— і кличе: кооперативу в Романові і Звенигороді.

Д-р Володимир Бабій, Львів, зол. 5.— і кличе: д-ра Кулика, і Юзичинського з у Львові.

Районна Молочарня, Чехи, зол. 5.— і кличе: сусідні район. молочарні.

Ольга Михальчинин, Любачів, зол. 5.— і кличе: Шапирську з Ходорова і Гучкову з Радружа.

Д-р Сірко Михайло, Броди, зол. 5.— і кличе: д-ра Василя Кашубинського у Львові, д-ра Степана Кушніра в Яворові і д-ра Дольницького в Романові.

Степан Кузик, дир. Ц. Б., Львів, зол. 5.— і кличе: інж. Степана Поповича у Варшаві, інж. Остапа Крупського в Сявоку і дир. Івана Портика в Рогатині.

З нагоди екскурсії в „М.С.“ у Львові: Районна Молочарня в Судовій Вишні зол. 5.—, дирекція Р. М. в Судовій Вишні зол. 5.—, службовики Р. М. в Судовій Вишні зол. 5.—, кружлякари Р. М. в Судовій Вишні зол. 5,25 і кличуть тих самих з Р. М. в Яворові і з Р. М. в Рудках

Іван Пашкевич, Коломия—Ямна, зол. 4.— і кличе: Михайла Берлада, дир. ОСК в Коломні і директорів ОСК Чортків п. Василя Шмату й Антона Помоньського.

Інж. Володимир Бавош, Зимна Воля—Рудно, зол. 3.—.

Омелян Радзкевич, Вишешка, зол. 2.— і кличе: Олександра Прихитка з Верещиці й о. пар. Миколу Вояківського зі Страдач.

Візит. Михайло Гришак, Львів, зол. 2.—.

Радн. Тадей Лучаковський, Львів, зол. 2.—.

Мікулаша Марта, Калущ, дир. Пов. Торг. Сп., зол. 1,50 і кличе: Степана Чорнітову, Іршу Решетляковича, дир. Ступницького Івана та д-ра Сохачького Ів.

Мікула Осип, ПСК. Калущ, зол. 1,50 і кличе: дир. Рубинка Ярослава, Біленького Філімона, дир. Тасовського Володимира і дир. Матвія Володимира, всіх з Калуща.

Олександр Капко, Калущ, зол. 1.—.

Дмитро Павлів, Калущ, зол. 1.—.

Пентелевич Василь, зол. 1.—.

Штайберг Лев, зол. 1.—.

З огляду на те, що решта паїв мусить бути негайно викуплена, просимо поспішатись у вичуванні добровільних жертв, як також у негайному переказуванні квот, на які поодинокі особи чи установи викладають, бо в цей спосіб зможемо собі гроші і часу на часті й зайві пригадки.

Всі гроші і кореспонденцію просимо спрямовувати на адресу: Центробанк, Львів, Третього Мая 15, допискою: На Український Город. Конто чекове ПК 143.467.

3.000 зол. — За влом до текстильного складу Ділера (пл. Голуховських 11) відповідає перед судом ватага вояків та пасерів.

— Краєва хроніка. Знову через воєнну граніту згинуло кількох дітей. Тим разом 12-літній пастух у Слобідці під Тернополем найшов грабату, що розірвалася, збила пастушка і ранила шестеро інших пастушків, між ними дві дівчинки.

— Над повітами долинським і товмачським перейшла буря, підчас якої грим запалив одну хату і знищив костел у Долині. — В Загрю Книгичинським, пов. Рогатин, 14-літній Василь Зуляницький підкопався під острій беріг піскової ями так нещасливо, що пісок придушив хлопця на смерть. — В купелевому заведенні д-ра Матушевського в Яремчі вибухла пожежа. — Книговода ярославського повітового видавництва Штрауса арештували за касові надужиття при веденні колекції для дітей безробітних.

— „У Польщі нічого не можна досягнути без протекції“ — сказав, покликуючися на промову подж. Славека д-р Сьвйонтицький на судовій сесії в Перемишлі. Він зянавав як свідок на розправі проти д-ра Фройндаха, що зневажив його друком.

— З Польщі. Директора бекоярні в Янівці 6. Жінка арештували на основі скарги інспектора скарбової палати. — У Варшаві невідомий злочинець убив 72-літню старушку, грабуючи у неї 7 золотих. — Старшина пароплава „Лех“ упав у отвір на поклада і убився.

— Нещасливо експортував яйця інспектор вечного експорту промислово-торгівельної палати у Варшаві Парлінський, бо в результаті найшовся у в'язниці. Його обвинувачують у фальшуванні залізничних білетів. Разом з Пулінським арештовано ще кількох залізничників.

— Замаскована Англія. Англійський уряд асигнував валютною 4 мільйони 6 тис. 250 фунтів

штерл. на закупню протигазових масок для населення, по 850 зол. штука. По довгий дослідок спеціалісти винайшли властивий зразок і на його подібну урукомлять масову продукцію. Маски будуть змагациновані в більших осередках, інструктори будуть привчати населення обходитися з масками.

— Податок за дзвонення. В Іспанії починаються щораз острії протирелігійні репресії. Члени народнього фронту, що тепер є там при владі вдумують всі можливі способи, щоб надокучити віруючим. Ці способи не раз дуже зловисли, як свідчить про це випадок у Каса-Баяс, де бурмістр наложив податок на дзвонення по церквах. Цей податок ріжний, залежно від того, коли і на що дзвонять. Дзвонення на вечірню коштує 25 пезетів, на Службу Божу 50 пезетів, усі дзвони 100 пезетів і т. д. Тільки за дзвонення підчас пожежі звільнено від податку.

— Літній Ратуш у Нью Йорку. Перший раз з історії міста Нью Йорку посадинок міста вибирається урядувати в літній ратуші підчас літньої спеки. Літній ратуш буде приміщений над морським заливом Полгем Бей поза північними граніцями міста. Є це палата, положена в Пелгей Бей парку. Урядовання почнеться вже незадовго. Туди перенесеться посадинок Ля Гардія і голівні урядовці.

— Комуністи організують страйки в Америці. Комуністи, що зіхалися на свою конвенцію для призначення кандидатів на президента, займаються теж і планами дальшої своєї тактики в Америці. Делегати організацій над Тихим Океаном, а також із фабрик бавовни на Полууді та з Детройту, обіцяли загальне поширення страйкового руху на цілій території Злучених Держав. Для цієї цілі комуністи хочуть ужити Американську Федерацію Праці.

КНИЖКА ВІДЗНАЧЕНА ЦЬОГОРІЧНОЮ
НАГОРОДОЮ „Т-ВА ПИСЬМЕННИКІВ
І ЖУРНАЛІСТІВ“

ХИМЕРНЕ СЕРЦЕ

ІРИНИ ВІЛЬДЕ —

що тільки одна дістала
цього року літературну
нагороду.

— Смерть у мряці. Пасажирський літак, що вилетів з Любляни, розбився недалеко села Крушиці. Пілот, механік і 5 пасажирів загинули на місці. Причиною катастрофи була страшна мряка, в якій пілот не доглянув вершка гори, до якої розбився апарат.

— Жертва азарту. В одному з льондонських шпиталів померла перед кількома днями відома коліс артистка Кейт Фут, що в останніх часах називалася „стара Кейт“. Вона продавала на старість сиринки та інші дрібниці при вході до самого театру, де колись збирала оплески. Славна коліс артистка стала жебрачкою через рулетку. Великі гроші, що заробляла сама і які дістала по смерті своїх трьох чоловіків Кейт Фут програтила в рулетку. Це і було причиною її нужди.

— Місто про яке не знали. Англійський летун натрапив випадково на незнане місто у джунглях на 150 кілометрів від Сінгапура. Англії вислали комісію, яка ствердила, що місто, про яке ніхто не знав, має 5 тисяч мешканців. Місто існує вже десять років і мешкають у ньому переважно китайці, що їх нужда і довгі вигнали з Сінгапура. Шасливе це місто, де найвищою владою є самоврядна управа! Англійська влада почала порядкувати та европеїзувати місто, починаючи від податків. Розуміється, що мешканці міста не дуже задоволені з такої опіки.

— Шур вигриз дитині око. В Кашубському селі Румія—Загір'я трапилась небуденна подія. До коліски, де спала піврічна дитина селянина Будиша, аліз у ночі шур і вигриз дитині око. Дитину перевезли до шпиталю, де стверджено, що нема для ока ніякого рятунку.

— Вкрали дорожню скрипку. Бр. Губерманові у Нью-Йорку вкрали скрипку марки „Страдіваріус“. Цей інструмент дуже дорогий, бо на світі є тільки кілька штук цієї марки. Губерман визначив 2500 доларів нагороди за віднайдіння скрипки. Скрипки цієї марки закріплювала поліція у львівських пасерів. Одна із тих скрипок показала фальсифікатом. Либонь і друга не буде теж марки „Страдіваріус“, хоч має на це всі позначки.

— Дня 15-го липня 1936 року відбулося в Централі П. К. О. у Варшаві 41-ше львівське книжоче на преміювання вкладки ошадності Серії I-го. По зол. 1.000 — дістануть власники цих книжочок: 1154, 8965, 15733, 20401, 23898, 30195, 31758, 33585, 33979, 34077, 34532, 35219, 35547, 35574, 35655, 40183, 44819, 45997. Книжочка Серії I-го, автосувенір дня 1. липня ц. р. дотепер не арештована: Ч. 28.209.

3 кіна.

КІНО „ПАЛЯО“: „ОСТАННЄ КОХАННЯ“.

Окжет нагадує славний „Епізод“. Старший добродій, славний композитор, закохується у молоді дівчині. Десять літ не було його у Відні; вертається знеохочений до життя — від п'яти літ усе нічого не komponує. Нарешті зустрічає у товаристві молодшу японку, що вчиться у Відні співати. Він захоплений її голосом несподіваним до нього іншим. Може я поведінкою такою дискретною і несприятливою, що ледви можна сказати, чи вона зваталася „поводиться“ у товаристві. Під впливом цієї японки він komponує нову оперу, яку вважає за найкращий твір свого життя. Припадок хоче, що сповідається теж його мрія і що ця молода японка зможе задебутовувати в державній пері в його творі. Але диригентом опери є молодий гарний музикант, що теж закохується в тієї молоді артистки, маючи нагоду постійно робити з нею проби. Старий композитор досить пізно відкриває ту тяжку для нього справу, що має такого небезпечного суперника. Вибір для японки — нерівний. Історія кінчиться меланхолійним акордом.

Головну роль композитора грає славний Бас-серман, молодого диригента Ганс Ярай, японку опрацював японка Мішіко Майндз з оригінальним голосом. Чуємо винятки з опери та пісні. Фільм з добрими артистами, але дуже пересічна.

ДИВОГЛЯДИ.

АПЕТИТ СЛОНА.

У віденському цирку Кроне у Пратері показують штуки 25 слонів. Наймолодший із них Бірма, має великі симпатії серед жіноцтва і дітей. Цими днями одна дама годувала його цукром; коли він аів увесь цукор, сам підійшов до льожки і вирвав її з рук велику срібну чашу, яку проковтував. Директор мусів виплатити дамі 600 шилінгів відшкодування і купити величезну порцію рицинового олію для свого вихованця.

РОЗВОДИ І ДІТИ У СОВІТАХ.

Совітська офіційна статистика стверджує, що в Москві на 4381 подружжя з минулого року 2040 дістало розвід. Із 77 подружж, що дістало розвід у районі Москви залишилось 47 дітей, які не пішли вні за батьком ані за матір, отже були сироти, буцімто на державній опіці, себто „безахисні“.

62-ЛІТНІЙ СЛАВНИЙ УЧЕНИЙ ХОЧЕ МАТИ ДОКТОРАТ.

У Відні промовав на „дра технічних наук“ професор Технічної Промислової Школи Роберт Едлер, славний винахідник. Має він... 62 роки і був одним із 31 кандидатів до цього титулу, єдиним у такому віці і на такому становищі від довгих довгих літ.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

СТУДІ У ВИСОКИХ ШКОЛАХ ГРАУ.

Видя Українського Студ. Т-ва „Січ“ у Грау подіє до відома всім заінтересованим про студі у високих школах Грау отже:

Університет у Грау обіймає факультети: а) філософський, в обсягах якого входить фізика — 6 семестрів; б) медичний; студії тривають 10 семестрів і діляться на 5 передклінічних і 5 клінічних; в) теологічний; г) правничий.

Висока Технічна Школа в Грау обіймає зміди: а) інженерія; б) архітектура; в) машиновий; г) хемічний. Ректорат цієї школи підлягає теж Принца Аклемія в Леобені.

У всіх факультетах університету нема ніяких вступних іспитів.

Приймають теж абсолювентів з недержавними матурами.

Шкільна оплата на медичному відділі семестрально коло 180 шилінгів (180 зол.).

Початок шкільного року 1. жовтня.

До подання потрібні залучення: 1) свідоцтво зрілості в оригіналі і легалізований переклад у німецькій мові; 2) метрика; 3) свідоцтво убожества, potwierdzone громадським урядом; 4) 2 анимки; 5) 10 зол. на кошти вписів.

Вписи полагодує Українське Студ. Т-во „Січ“ у Грау (Ukrainischer Stud. Verein „Sitsch“ in Graz — Universität, Österreich).

Удержання в Грау коштує від 100—150 шилінгів (100—150 зол.) місячно.

Всяке лнгування полагодує Т-во зі своїми членами тільки за надісланням міжнародної марки.

Видя.

Дописи.

СТАРОСАМБІРЩИНА.

Луговий фестин-попис у Лужку Горішньому. У неділю 12-го ц. м. відбувся в Лужку Горішньому великий народний фестин, якого програму виповнили майже всією пописи „Лугів“ із сіл: Лужок Горішній, Лаврів, Топільниця, Навічка, Вища, Галіка і Туре. Фестин почався дефілядою атланців „Лугів“. Перемаше рувало 200 луговиків і луговиком, у цьому понад 50 луговиків у повних одностроях. Після цього організатор першого „Лугу“ в Старосамбірщині, студ. теод. Татомір Олександр, виголосив коротку, але палку промову-привіт, звернену передусім до луговиків. Опісля йшли вправи: дівочого доросту з Лужка Гор. до сіл „Вожі Великий“; збірні вправи палицями луговиків, вправи хустинами лужецького дівочого доросту; змішані вправи дівочого і хлоп'ячого доросту з Лужка; змішані вправи луговиків і дівочого доросту з Лужка; вправи палицями луговиків з Лаврова і Навічки та вжі хлоп'ячого доросту з Лужка. Крім цього хори з Галіки і Лужка відігравали низку народних та стрілецьких пісень. Свято закінчено відіграванням національного гимну. Хоч була несприятлива погода (майже весь час фестину росив дощ), прибуло понад 1000 гостей із багатьох доокочинних і дальших сіл. На окрему загалу заслуговує численна участь старосамбірської інтелігенції. Усі присутні принесли з фестину дуже гарні анімки. Коли взяли під увагу, що крім лужецького і лаврівського „Лугу“ інші засновано щойно в змні, а почали вони вправляти щойно цього літа, то попис випав дуже справно і виказав багато послідовної волі

організаторів і багато доброї волі луговиків(ок). Подібні збірні лугові фестини-пописи будуть відбуватися підчас ферій по черзі в кожному із сіл, де організовано „Луг“, а при кінці літа відбудеться великий луговий попис „Лугів“ старосамбірської області в Старому Самборі. Учасник.

Спорт.

Про поведінку змагання ужгородської Русі в Залі з С. К. Батя подали ми своєчасно замітку на основі задокументованого чеського радіа. Тепер вістимо про ці цікаві змагання оригінальне задокументоване, що його прислав нам ласкаво д-р М. Янів. — Ред.

ЗЛІН: „Русь“ (Ужгород) — С. К. Батя (Залі) 2:2 (2:2).

Коли в год. 18-15 дня 13. ц. м. появилася на гриші С. К. Батя в Залі в грі Русі до головного змагання за вступ до чеської державної ліги, мало хто з 4.000 учасників вірив у несприятливий вислід для С. К. Батя. Думали загально, що Русь програє. Однак змагання Русі своєю чудовою грою показали, що значить хотіти виграти.

Гравці Русі при їх появі на гриші сердечно привітали публіку. Симпатію глядачів, що її зискали собі ужгородці вже на початку гри, вдержали вони аж до самого кінця.

Перед початком гри гравці Русі, ведених ужгородським старостою міста А. Дудашом та функціонерами, привітали голова Н. З. Р. Гамаль і Томаш Батя (супер. б. п. фабриканта Батя). Обидва дружини виміняли між собою прапори.

Після того суддя Вальчек з Праги, що добре судіював, зачав гру. Гра була гостра. Уже в другій хвилині С. К. Батя стріляв голя, однак суддя його не признав з причини „оф-сайту“. В 4. хвилині Русь спільно наступав і Кобзар стріляв чудового голя. Русь натискала далі і в 25. хв. Криж стріляв другого голя для своєї бари. У 30. хв. гравці С. К. Батя спамітали і надали ще гостріше темпо. Сильно наступали і в 40. хв. Віддик стріляв голя. А в короткім часі, бо за 4 хвилини, стріляв Дуйскі другого голя для С. К. Батя.

В другій половині перевага спочатку є по стороні С. К. Батя, що не зміє використати догідних позицій. При тім дуже добра оборона Русі, головню Товти, не вичить усі ауспалі протинника. Відтак ініціативу бере в свої руки Русь. Кілька разів атакує ворота протинника, що їх добре боронить Гавалі (воротар). В 32. хв. сходять з грища Червони на приказ судді за небезпечну гру, так, що вже до кінця С. К. Батя грає лише з 10 гравцями. У висліді вже ніщо не зміниться.

Загально можна сказати, що С. К. Батя андачався вищою технікою, зате гравці Русі — антревадістю та скорістю. Русь грала чисто і дуже фер, не провинилася ані разу проти правил, чого не можна би сказати про домашніх. Русь застосувала переважно півніську гру. Якби не робагнений терен, на якому грати дуже тяжко, вислід для Русі міг бути ліпший.

Стан таблиці тепер такий

Вікторія Жижков	4	3	1	0	7	11:5
Русь — Ужгород	4	2	1	1	8	11:7
С. К. Батя — Залі	4	1	2	1	4	7:6
С. К. Градец Кральове	3	1	0	2	2	2:5
С. К. Меріш Шенберг	3	0	0	3	0	3:11

ЗА ЧАШУ СЕРЕДУЩОЇ ЄВРОПИ.

ПРАГА: Славія — Австрія 1:0.

Тому, що Славія у відплатних змаганнях виграла тільки 1:0, відпала від дальших змагань за чашу середньої Європи. На полі бою залишилися тільки чотирі дружини, представники чотирьох народів: Спарта, Австрія, Уйпешт та Амброзіна.

В найближчу неділю грають: Уйпешт—Австрія та Амброзіна—Спарта.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

ВІСТАВА СТРЕЛЬЦЬКИХ ВОЄННИХ ПАМ'ЯТОК 17. травня — 7. червня 1936.

SPRAWOZDANIE z działalności Polskiego Towarzystwa Tatrzaskiego w Krakowie za okres od 1. IV. 1935 r. do 31. III. 1936 r. oraz finansowe za rok 1935.

REZOLUCJE zebrań obywatelskiego w Warszawie 26-go kwietnia 1936 w sprawie niebezpieczeństwa czesko-bolszewickiego i konieczności ścisłego sojuszu polsko-węgierskiego. Warszawa, czerwiec 1936, Str. 32, 89.

Листування Редакції.

Вп. д-р М. Янів, Маленовіче, Ч.С.Р.: Дуже дякуємо за прислання, яке негайно використовуємо. — Статтю про початки організації українського студентства у Брії маємо в теці і при нагоді напевно використаємо. Дубовий Листок: Прохавмо прислати щось з Ваших околиць.

З друкарні Вид. Спільн. „Діло“, Львів, Ринок 10.